Werkgroep Diffuse verontreiniging
Aanwezig: 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e
Datum 4-10-2017

Update/stand van zaken:

5.1, 2, e - Evaluatie Zaans beleid voor provincie Noord-Holland
- Gisteren overleg gehad met VITO over literatuurstudie naar de nieuwe stoffen en maatregelen
- Lood-module: wordt deze maand vrijgegeven. Moet nog een disclaimer achter dat deze module niets zegt over spoedeisendheid, is een informerend/ondersteunend instrument zonder rechtsgeldigheid. Ook zijn er nog wat openstaande vragen, waardoor het waarschijnlijk wordt aangepast op basis van de gebruikerservaringen en nieuwe inzichten. Binnen de module kan gedraaid worden aan verschillende knoppen, voor beoordelaars is dus wel belangrijk in de gaten te houden aan welke knoppen wordt gedraaid en of dit past op de situatie. Sanscrit wordt niet aangepast, zodat toetsing aan de Circulaire bodemsanering overeind blijft. Module lood is goede testcase voor de Omgevingswet. Kunnen gemeenten hiermee uit de voeten?

5.1, 2, e - In juni opdracht gegeven vanuit de drie provincies aan RIVM om het Zaanse beleid te evalueren. Deze evaluatie is nagenoeg gereed, conceptversie is geleverd ligt nu bij de besturen. Zie managementsamenvatting die is rondgestuurd.
- volgende week donderdag bestuurlijk overleg met de drie provincies. Hierin komt ook de evaluatie van het Zaans beleid aan bod. Aanbevelingen aan de besturen: 1. breng de kinderspeelplaatsen (aandachtsgebieden) in beeld. 2. Zoek een goede norm (800 mg/kg ds wordt het advies).
Reactie 5.1, 2, e waarom een uniforme norm, terwijl lood in bodem een lokaal probleem is dat ook met een lokale norm beter kan worden aangepakt (zo laag als redelijker wijs mogelijk). Reactie 5.1, 2, e bestuurders willen graag een uniforme norm omdat een lokale norm per gemeente verschillend niet uitlegbaar is aan de burger vanuit het bestuur. Voor kinderspeelplaatsen, schoolpleinen, kinderspeelplek geldt de norm: <interventiewaarde; hier mag geen discussie over zijn. Reactie 5.1, 2, e die norm van 800 is geen kwaliteitsnorm zoals in de Wbb, maar een waarde die signalerend moet werken tussen wel of geen maatregelen nemen door gemeente (>800) en door de burger (<800). De te nemen maatregelen zijn afhankelijk van de beschikbaarheid, de kinderdichtheid, het gebruik van de locatie enz.
Reactie 5.1, 2, e waar zijn de gemeenten in deze aanpak? Nu wordt door de provincie beleid gemaakt terwijl over een beperkt aantal jaren de gemeenten aan zet zijn vanuit de omgevingswet. Het is voor de gemeenten lastig om over drie jaar ander beleid te maken dan nu door de provincies wordt gemaakt. Reactie 5.1, 2, e er blijft ruimte om het beleid te verfijnen zodat het passend is voor de locatie. 5.1, 2, e De status van de 800 blijft lastig voor de toetsers omdat het geen keiharde norm is.
- Er is een pilot/test gestart in Kinderdijk. Tien jaar geleden zijn de bewoners al gewezen op de gevaren van lood en de te nemen maateregelen, die zijn niet meer blijven hangen. 190 eigenaren/woningbewoners zijn aangeschreven om mee te doen aan hernieuwd bodemonderzoek in hun tuin naar lood. Slechts 28 mensen hebben hier positief op gereageerd. Bij een waarde boven de 800 mg/kg wordt actief een gesprek aangegaan met de bewoners. → 5.1, 2, e ook onder zie 800 is dat gesprek nuttig en nodig. → 5.1, 2, e graag zien wij ook dat niet alleen de provincies bij dit gesprek aanschuiven maar ook de GGD's.
- Door de provincie Zuid-Holland is een folder gemaakt over de gezondheidsrisico's van lood in bodem. Vanuit de WEB (werkgroep bodem) blijkt dat de bodemambtenaren het 'eng'

vinden om deze folder te verspreiden vanuit hun discipline. Veel gehoorde reactie is dat dit onderwerp thuis hoort bij de wethouder gezondheid en niet bij milieu.
- Wens bestuurlijke conferentie blijft er. Wachten is op nieuwe staatssecretaris.
- In Utrecht wordt gewerkt aan regionaal beleid voor lood met GGD en grotere gemeenten.
5.1, 2, e - bij ons in de provincie is de gemeente Ronde Venen heel geïnteresseerd in dit onderwerp.
- Vanuit de provincie zijn verschillende bijeenkomsten belegd waarbij de gemeenten zijn uitgenodigd om over het onderwerp mee te praten en mee te denken over de aanpak.
- ook in Utrecht speelt de discussie/vraag 'wat moet provinciaal beleid zijn en wat moet de gemeente regelen?'
5.1, 2, e - Evaluatie uitgedaan naar effect communicatiespoor Zaans beleid (flyer 'let op lood'). Respons van 38 reacties en slechts 2 respondenten kenden de flyer. → geeft wel aan dat communicatie een aanpak is van de lange adem die continu aandacht behoeft.
- Pilot planmatige aanpak is afgerond. 150 woningen. Respons: 80%. 13% van tuinen moet worden aangepakt (>800 mg/kg). Op één tuintje na, wil iedereen wel meewerken aan de aanpak. 5.1, 2, e is er nog discussie over de aanpak van tuintjes waarbij het gehalte lager is dan 800 mg/kg? Nee (op één iemand na die gewoon heeft geprobeerd een nieuwe tuin te krijgen).
Nu worden 20 tuinen aangepakt. Aanpak bestaat uit afgraven halve meter en aanbrengen leeflaag + x bedrag voor herinrichting van de tuin. 5.1, 2, e zijn er ook verplichtingen opgelegd om een deel van de tuin niet volledig te bestraten? 5.1, 2, e wordt meegenomen in de herinrichtingsplannen). **Kosten: → eenheidsprijzen gaat** 5.1, 2, e **nog even uitzoeken.**
- Subsidieregeling: nog geen aanvragen voor binnengekomen. Ligt ook aan de afdeling communicatie, die wil er geen grootschalige aandacht aan schenken. Subsidieregeling is niet van toepassing op aanvragen bij bouwvergunning → heeft te maken dat er dan sprake is van een nieuwe situatie met de toetsing die dan plaatsvindt, namelijk niet aan 800 maar aan 370.
- inmiddels is er een filmpje beschikbaar over hoe het onderzoek er uitziet op de website van de gemeente.
5.1, 2, e - In Rotterdam is de inventarisatie bijna afgerond (deadline eerste ronde is november: dan weten we zeker welke locaties doorgaan en welke locaties zeker afvallen en dat gebied er tussen wordt nader bekeken). Bij de inventarisatie is gewerkt met een norm van 750 mg/kg, deze norm vervalt na de inventarisatie. Uit de inventarisatie volgt een prioriteringslijst (combi gevoelig gebruik en concentratie) en afhankelijk van het budget worden locaties van hoge naar lage prioriteit aangepakt. Mogelijk komt er een subsidieregeling voor die locaties die niet kunnen worden aangepakt in het programma. In ieder geval zullen voor die locaties maatregelen worden opgelegd.
In het programma wordt afstemming gezocht met andere aanpakken (funderingsverbetering enz).
Er is bij de inventarisatie veel ervaring opgedaan met de statistische onderbouwing van verontreinigingssituaties.
- de eerste beschikking voor loodverontreiniging onder de interventienorm maar boven de GGD-norm is genomen in Rotterdam. Bij die beschikking worden gebruiksadviezen meegegeven. → 5.1, 2, e **gaat de beschikking delen**
5.1, 2, e - GGD Rotterdam Rijnmond probeert zo veel mogelijk betrokken te raken bij lokale en regionale initiatieven. Het wisselt per regio, maar ook per GGD. Soms proberen lokale overheden contact te leggen en soms probeert de GGD contact te leggen. Contacten komen vanuit verschillende sporen, soms vanuit bodem, maar soms ook vanuit de gezondheidsopgave uit de omgevingswet.

- Het RIVM rapport blijft het gezondheidskundige kader waar vanuit de GGD opereert.
5.1, 2, e - ook wij hebben aan de knoppen gedraaid. Wij hebben meer vertrouwen in het communicatiespoor en de gebruiksaanwijzingen dan Zaanstad (Zaanstad 50% van de communicatie-maatregelen is effectvol, Amsterdam 75% van de communicatie-maatregelen heeft effect). Dit leidt in Amsterdam tot de harde norm ergens tussen de 800 en 1600 voor particulieren. Wel koersen op het vastleggen bij het kadaster van de informatie over het loodgehalte en de afgesproken maatregelen zodat deze ook in de toekomst zijn gewaarborgd, zodat niet eindeloos aanspraak wordt gedaan op de subsidiemaatregel. → moet je voor zo'n registratie geen beschikking nemen? En wat leg je dan vast in het kadaster? Kun je een gebruiksaanwijzing wel vastleggen bij het kadaster? En wat is de betekenis hiervan straks in de omgevinsgwet? → veel interne discussie
- op verzoek van GGD worden opnieuw de gevoelige locaties in beeld gebracht inclusief de bekende informatie mbt loodgehalte in de bodem. De inventarisatie moet leiden tot een prioritering in de aanpak van de openbare plekken. → advies GGD en RIVM: openbare plekken waar kinderen spelen moet je überhaupt aanpakken ongeacht de hoogte van het loodgehalte.
- wel subsidie voor aanpak van bijvoorbeeld tuintjes bij funderingsherstel (in principe blijft dan de oude situatie dan bestaan, vandaar dat subsidie dan wel wordt verstrekt).
- AT5 zou voor de zomer een item maken over lood in de bodem, maar dit is helaas nooit uitgezonden.
- GGD is nadrukkelijk betrokken bij de aanpak in Amsterdam.
5.1, 2, e - kansen in omgevingsvisies voor lokale normen.
- hoe komt de (flexibele) normering terug in de MKBA?
5.1, 2, e - Juridische vragen: zijn niet concreet genoeg voor 5.1, 2, e om mee aan de gang te gaan.
- MKBA was net afgerond voor de zomer. In de zomer is een review geweest vanuit verschillende ministeries. Dit heeft geleid tot enkele aanscherpingen. Over de aanpak en de redenatie zijn geen opmerkingen. Rapport gaat naar de staatssecretaris (niet naar de kamer), liefst zo snel mogelijk zodat het daarna verder het land in kan. 5.1, 2, e er waren nog wel wat vragen over de doorrekening over 250 jaar. Een kortere periode is logischer in het kader van IQ verlies/winst.
- MKBA op basis van aantal scenario's, toont aan dat gebruiksadviezen en saneringen lonen. Kinderdichtheid belangrijk.
- Ontsluiting van de MKBA is wel even iets dat aandacht behoeft, vandaar dat de MKBA niet zomaar op de website wordt gezet. Het is aan ons om hier goed over te communiceren (de achtergrond hier goed neer te zetten). MKBA gaat namelijk uit van enkele scenario's en zal dus nooit 100% op jouw situatie van toepassing zijn.
- Het is aan ieder aan zich hoe hij/zij deze MKBA aan zijn/haar bestuurder voorlegt. Bestuurlijke boodschap moet nog worden opgesteld, de MKBA kan daarvoor worden gebruikt, maar mag nooit de enige bron zijn. → formulering kernboodschap voor bestuurders. → 5.1, 2, e **maakt eerste opzetje**

Stuurgroep

in december een terugblik wat we hebben gedaan en een doorkijk naar volgend jaar (hebben we gedaan wat we wilden doen? Moeten we nog nieuwe activiteiten ontplooien?)

➔ algemeen beeld: zeer nuttig jaar om met elkaar te delen hoe ieder voor zich omgaat met deze problematiek. Dat delen moet blijven gebeuren, op moment dat dit groepje wegvalt moeten we wel iets anders regelen om te kunnen blijven delen.

➔ Vraagstuk: hoe kunnen we onze discussies/bevindingen verder delen? → wat zijn de opties: ROM-netwerk? Via Infomil? Nieuw platform? → communicatie met en bereiken van kleine gemeenten blijft lastig, maar we moeten wel ergens iets beginnen?

➔ 5.1, 2, e **en** 5.1, 2, e **verkennen wat de mogelijkheden zijn van het ROM-netwerk. En hoe dat kan worden ingericht.**

Nieuwe stoffen

- Veel nieuwe initiatieven in het land voor aanpak nieuwe stoffen (oa PFOS) → kunnen wij niet samen optrekken zodat er niet overal dezelfde initiatieven naast elkaar ontstaan. → is hier een rol voor deze werkgroep? Of een nieuwe werkgroep die op dezelfde manier opereert als deze werkgroep?
- Welke andere stoffen zijn er die aandacht behoeven? → grondwater heeft een duidelijke definitie: zijn stoffen die we allang kennen, maar waarvan nu pas duidelijk wordt wat de gezondheidseffecten zijn.
- Weten we al welke nieuwe stoffen in ieder geval een gezondheidseffect hebben via de bodem? En worden daar al initiatieven op ontplooid voor een nieuwe aanpak?

Nieuwsbrief

5.1, 2, e en 5.1, 2, e maken opzetje. Inhoud:

- MKBA
- Loodbijeenkomst
- Resultaten werkgroep

Volgend overleg:

17 november 10:00 – 12:30.